

**Briuselis, 2025 m. gegužės 23 d.
(OR. en)**

9260/25

**Tarpinstitucinė byla:
2023/0169 (COD)**

LIMITE

**JUSTCIV 102
JAI 653
EJUSTICE 31
CODEC 657
FREMP 133**

PRANEŠIMAS

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Nuolatinių atstovų komitetui / Tarybai

Dalykas: Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl
jurisdikcijos, taikytinos teisės, priemonių pripažinimo ir vykdymo bei
bendradarbiavimo suaugusiųjų apsaugos srityje
– Dalinis bendras požiūris

I. IVADAS

1. 2023 m. gegužės 31 d. Komisija priėmė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, priemonių pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo suaugusiųjų apsaugos srityje¹ ir pasiūlymą dėl Tarybos sprendimo, kuriuo siekiant Europos Sąjungos interesų valstybės narės įgaliojamos tapti arba likti 2000 m. sausio 13 d. Konvencijos dėl tarptautinės suaugusiųjų apsaugos (toliau – HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencija) šalimis².

¹ Dok. 10108/23.

² Dok. 10136/23.

2. Pasiūlymais siekiama stiprinti tarpvalstybinę suaugusiųjų, kurie dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo ar nepakankamumo negali apginti savo interesų, apsaugą, o jiems judant ES viduje būtų gerbiama jų teisė į asmeninį savarankiškumą, įskaitant laisvę patiems pasirinkti savo atstovą ir būsimus susitarimus.
3. Šis pranešimas apima tik pasiūlymą dėl reglamento. 1 punkte nurodytas pasiūlymas dėl Tarybos sprendimo bus nagrinėjamas vėlesniame etape.
4. Pasiūlymas dėl reglamento grindžiamas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 81 straipsnio 2 dalimi (įprasta teisėkūros procedūra).
5. Europos Parlamente už šių dokumentų nagrinėjimą atsakingas Teisės reikalų komitetas (JURI). Pranešėja paskirta Jana TOOM (Renew).
6. Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas nuomonę dėl šio pasiūlymo priėmė 2023 m. liepos 19 d.³.
7. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas nuomonę dėl šio pasiūlymo priėmė 2023 m. gruodžio 13 d.⁴.
8. Taryboje pasiūlymą nagrinėja Civilinės teisės klausimų darbo grupė (suaugusiųjų apsauga) (toliau – Darbo grupė).
9. Darbo grupė reguliariai rengia posėdžius šiam pasiūlymui aptarti. Ypač daug dėmesio skirta I–V skyriams (Taikymo sritis ir apibrėžtys; Jurisdikcija; Taikytina teisė; Pripažinimas ir vykdymas; Autentiški dokumentai); šie skyriai apima esmines reglamento nuostatas. Pirmininkaujanti valstybė narė mano, kad dabartinis šių skyrių tekstas yra galutinis ir subtiliai subalansuotas kompromisas, kuriame atspindėtos įvairios valstybių narių pozicijos.

³ Dok. 12072/23.

⁴ OL C/2024/1581.

10. Po diskusijų paaiškėjo, kad reikia daugiau laiko, kad būtų geriau išnagrinėta likusi teksto dalis, visų pirma susijusi su registrų sukūrimu ir jų sąsaja, taip pat bendradarbiavimu įkurdinimo atveju.
11. Todėl, kad Taryba galėtų parengti dalinį bendrą požiūrį, pirmininkaujanti valstybė narė norėtų jai pateikti parengtą kompromisinį tekstą dėl I–V skyrių, išskyrus nuorodas į registrus (1 straipsnio h punktas) ir įkurdinimą (10 straipsnio 1 dalies c punktas), kurios bus pateiktos vėliau kartu su atitinkamai parengtu galutiniu VI–XII skyrių tekstu. Į šį dalinį bendrą požiūrį nėra įtrauktos nuorodos į pastaruosius skyrius, konstatuojamąsias dalis ir priedus. Be to, daliniame bendrame požiūryje aptariamoms nuostatom vėliau gali būti patikslintos, jei bus manoma, kad tai būtina atsižvelgiant į derybų dėl VI–XII skyrių rezultatus.
12. Airija nepasinaudojo prie Sutarčių pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnyje numatyta galimybe dalyvauti priimant ir taikant siūlomą reglamentą. Taikant prie Sutarčių pridėtą Protokolą Nr. 22 dėl Danijos pozicijos, Danija nedalyvauja priimant siūlomą reglamentą.

II. PAGRINDINIAI PIRMININKAUJANČIOS VALSTYBĖS NARĖS KOMPROMISINIO TEKSTO ELEMENTAI

13. Pirmasis pasiūlymo nagrinėjimas buvo pradėtas 2023 m. liepos 19 d. ir buvo tęsiamas septyniolikoje vienas po kito surengtų Darbo grupės posėdžių Ispanijos, Belgijos, Vengrijos ir Lenkijos pirmininkavimo metu.
14. Atsižvelgdama į tai, kad šiam pasiūlymui teikiamas didelis politinis prioritetasis, pirmininkaujanti valstybė narė nusprendė sutelkti pastangas į esminius skyrius, kad būtų padaryta apčiuopiama pažanga ir pasiektas susitarimas dėl svarbių pasiūlymo elementų.

15. Remdamasi ankstesniuose posėdžiuose padaryta pažanga, pirmininkaujanti Lenkija penkiuose Darbo grupės posėdžiuose ir dvejuose patarėjų TVR klausimais posėdžiuose pateikė kelias peržiūrėtų I–V skyrių tekstų redakcijas. Pirmininkaujanti valstybė narė siekė supaprastinti tekstą, paaiškinti taikymo sritį ir pagrindines tarptautinės privatinės teisės taisykles (dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, pripažinimo ir vykdymo, autentiškų dokumentų), taip pat užtikrinti suderinamumą su HCCH 2000 m. konvencija ta pačia tema⁵, kartu atsižvelgdama į Europos Sąjungos ir jos valstybių narių pareigas, susijusias su JT neįgaliųjų teisių konvencija (toliau – JT NTK).

16. Toliau išdėstomi pagrindiniai kompromisinio teksto elementai:

a) Ryšys su HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencija

- Pasiūlymu siekiama užtikrinti suderinamumą su HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencija. Todėl tekstas kiek įmanoma atspindi Konvenciją, ypač kiek tai susiję su šiame daliniame požiūryje aptariamomis temomis. Tačiau, kai manyta, jog tikslinga imtis papildomų veiksmų ES lygmeniu, tekstas buvo pakoreguotas, kad atspindėtų tokį užmojį.

b) I skyrius. Taikymo sritis ir terminų apibrėžtys

- 2 straipsnyje pateikiamas nebaigtinis bylų, įtrauktų į pasiūlymo taikymo sritį, sąrašas buvo šiek tiek išplėstas, kad būtų atsižvelgta į kai kurių valstybių narių prašymą įtraukti šiuolaikines formuluotes, atitinkančias JT NTK, kartu užtikrinant suderinamumą su HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencija.

⁵ Šis pasiūlymas buvo pateiktas kartu su pasiūlymu dėl Tarybos sprendimo, kuriuo valstybės narės įgaliojamos tapti arba likti HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos šalimis. Šis dokumentas bus aptartas vėlesniame etape.

- 3 straipsnyje pateiktos apibrėžtys, visų pirma susijusios su „priemonėmis“, „atstovavimo įgaliojimais“ ir „atstovu“ buvo patikslintos ir geriau paaiškintos konstatuojamosiose dalyse⁶. Įtraukta termino „teismas“ apibrėžtis, nes esama skirtumo su HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencija, kurioje vartojamas terminas „institucijos“. Terminas „teismas“ yra tinkamesnis ES *acquis* atžvilgiu tarptautinės privatinės teisės srityje. Konstatuojamosiose dalyse taip pat paaiškintas notarų vaidmuo suaugusiųjų apsaugos srityje.
- 3 straipsnyje išbrauktos kai kurios apibrėžtys, nes jos laikytos perteklinėmis. Pavyzdžiui, atsižvelgiant į naują sąvokos „teismas“ apibrėžtį, nebereikalingos įvairių rūšių institucijų apibrėžtys.
- Į kompromisinį pasiūlymą neįtraukta registrų sąsajos tema, kuri turės būti svarstoma toliau. Todėl nuoroda į šį klausimą 1 straipsnio h punkte nėra šio dalinio požiūrio dalis.

c) II skyrius. Jurisdikcija

- Kalbant apie jurisdikciją, pasiūlyme daroma nuoroda į HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos II skyrių.
- Tačiau pasiūlymo užmojai yra platesni nei HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos, nes pasiūlymo 6 straipsnyje suaugusiesiems suteikiama galimybė pasirinkti teismą.

⁶ Konstatuojamąsias dalis preliminariai patvirtino Darbo grupė, tačiau jos nėra šio dalinio bendro požiūrio dalis, bet bus įtrauktos į galutinį bendrą požiūrį.

- Siekiant atsižvelgti į valstybių narių susirūpinimą dėl plačios ir neribotos galimybės pasirinkti teismą, kompromisiniame tekste šios pasiūlyme numatytos galimybės apribojamos įtraukiant keturis siejamuosius veiksniai, kurie įrodo tvirtą ryšį su atitinkamu suaugusiuoju. Todėl remiantis kompromisiniu tekstu, į teismo pasirinkimą bus neatsižvelgiama tik tuo atveju, jei tai prieštarauja suaugusiojo interesams, o pirminiame pasiūlyme buvo reikalaujama, kad jurisdikcija būtų naudojama tik tuo atveju, jei tai atitinka suaugusiojo interesus.
- Kai kurios valstybės narės paprašė įtraukti straipsnį, kuriame paveldėjimo bylų teismui būtų numatyta galimybė būtų numatyta galimybė procese dėl paveldėjimo nagrinėti šalutinius klausimus, pavyzdžiui, susijusius su atstovavimu suaugusiajam. Todėl į kompromisinį tekstą įtrauktas 7a straipsnis dėl šalutinių klausimų.

d) III skyrius. Taikytina teisė

- Pasiūlyme daroma nuoroda į HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos skyrių šiuo klausimu.
- Valstybės narės, kurioje taikoma daugiau nei viena teisinė sistema, prašymu į kompromisinį tekstą įtrauktos tam tikros nuostatos dėl vidaus kolizinių normų taikymo tokiais atvejais. Tai skiriasi nuo HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos, kurios atitinkamos galutinės nuostatos apima daugiau nei taikytiną teisę.

e) IV skyrius. Priemonių pripažinimas ir vykdymas

- Kompromisinio teksto 10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išvardytais atvejais atsisakoma, o ne „gali būti atsisakyta“ pripažinti priemonę. Tai skiriasi nuo HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos, kadangi tarp valstybių narių ES lygmeniu taikomas tarpusavio pasitikėjimo principas.

- Vyko išsami diskusija dėl atsisakymo pripažinti pagrindo, susijusio su suaugusiojo išklausymu. Atsižvelgiant į valstybių narių nuomones, kompromisiniame tekste 10 straipsnis papildomas 2 dalimi, kurioje nurodoma, kad gali būti atsisakyta pripažinti priemonę, jei suaugusiajam nebuvo suteikta galimybė būti išklausytam, išskyrus atvejus, kai yra rimtų priežasčių to nedaryti.
- Kompromisinio teksto 9 straipsnyje dėl priemonės pripažinimo ir 12 straipsnyje dėl jos vykdymo nurodoma, kuri teisė taikoma kuriai procedūrai.
- Be to, kompromisinio teksto 15a straipsnyje nagrinėjamas teisinės pagalbos teikimo pripažinimo ir vykdymo procedūrų atveju klausimas, kuris iš pradžių buvo įtrauktas į skyrių dėl bendradarbiavimo. Siekiant išvengti galimų skirtumų tarp vidaus ir tarpvalstybinių bylų, išbrauktos nuorodos į palankiausias pagalbos sąlygas.

f) V skyrius. Autentiški dokumentai

- Kompromisiniame tekste pateikiama nuoroda į vertimą raštu ir transliteraciją, siekiant dar labiau palengvinti tų nuostatų taikymą.

17. 2025 m. gegužės 20 d. pirmininkaujanti valstybė narė parengė galutinį kompromisinį pasiūlymą ir pateikė jį patvirtinti taikant neformalią tylos procedūrą, kuri buvo užbaigta 2025 m. gegužės 22 d. Dauguma delegacijų pritaria pirmininkaujančios valstybės narės pasiūlytam tekstui. Pirmininkaujanti valstybė narė laikosi nuomonės, kad tekstą jau galima pateikti Nuolatinių atstovų komitetui ir Tarybai, kad būtų susitarta dėl dalinio bendro požiūrio.

III. IŠVADOS

18. Todėl Nuolatinių atstovų komiteto prašoma:

- patvirtinti šio pranešimo priede išdėstytą susitarimą dėl dalinio bendro požiūrio teksto ir
- rekomenduoti Tarybai susitarti dėl dalinio bendro požiūrio dėl šio teksto.

2023/0169 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl jurisdikcijos, taikytinos teisės, priemonių pripažinimo ir vykdymo bei bendradarbiavimo
suaugusiųjų apsaugos srityje**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 81 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę⁷,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

[...]

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

⁷ 2023 m. gruodžio 13 d. nuomonė (OL C/2024/1581).

I skyrius

TAIKYMO SRITIS IR TERMINŲ APIBRĖŽTYS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės, kuriomis:

- a) nustatoma, kurie valstybės narės [...] **teismai** turi jurisdikciją imtis suaugusiojo ar jo turto apsaugos priemonių;
- b) nustatoma, kokią teisę tie [...] **teismai** turi taikyti vykdydami savo jurisdikciją;
- c) nustatoma, kokia teisė taikytina **padedant** suaugusiajam **ir** jam atstovaujant;
- d) numatoma tokių priemonių pripažinimo ir vykdymo visose valstybėse narėse tvarka;
- e) numatomas autentiškų dokumentų pripažinimas visose valstybėse narėse;
- f) nustatoma valstybių narių **teismu**, kompetentingų institucijų ir pagrindinių institucijų tarpusavio bendradarbiavimo, kurio gali prireikti šio reglamento tikslams pasiekti, tvarka;

[...] **g)** sukuriamą Europos atstovavimo pažymą;

[[...] h) sukuriamą valstybių narių **priemonių, patvirtintu atstovavimo įgaliojimų ir kitu atstovavimo įgaliojimu** registrų sąsajos sistema⁸;

⁸ Šio straipsnio h punktas nėra galutinis. Dėl to, ar jis bus įtrauktas ir kaip jis bus suformuluotas, bus nuspręsta tolesnėse diskusijose dėl VIII skyriaus.

i[...])L[...] **sukuriama vienoda teisinė sistema dėl teismu**, kompetentingų institucijų ir pagrindinių institucijų **ryšių palaikymo elektroninėmis priemonėmis** ir fizinių [...] **arba** juridinių asmenų ir **teismu arba** kompetentingų institucijų **ryšių palaikymo elektroninėmis priemonėmis**.

2 straipsnis

Taikymo sritis

1. Šio reglamento taikymo sritis – suaugusiųjų, kurie dėl savo asmeninių gebėjimų sutrikimo arba nepakankamumo negali ginti savo interesų, apsauga civilinėse bylose tarpvalstybinėse situacijose.
2. Šis reglamentas taip pat taikomas priemonėms, **kurių imamasi valstybėje narėje** dėl suaugusiojo, kuris jų taikymo metu dar buvo jaunesnis negu 18 metų.
3. [...]1[...] dalyje nurodytos bylos gali visų pirma gali apimti:

aa) priemonės, kuriomis padedama suaugusiajam pasinaudoti savo veiksnumu;

ab) suaugusiojo suteiktus atstovavimo įgaliojimus;

- a) suaugusiojo neveiksnumą ir apsaugos režimo nustatymą;
- b) teisminės arba administracinės institucijos apsaugos suaugusiajam nustatymą;
- c) globos, rūpybos ir analogiškas procedūras;
- d) už suaugusįjį arba jo turtą atsakingo, jam atstovaujančio ar jam padedančio asmens arba organizacijos paskyrimą ir jų funkcijų nustatymą;

- e) [...] suaugusiojo įkurdinimą įstaigoje arba kitoje vietoje, kurioje galima suteikti apsaugą;
- f) suaugusiojo turto administravimą, išsaugojimą arba perleidimą;
- g) leidimą imtis specialių suaugusiojo ar jo turto apsaugai skirtų intervencinių veiksmų.

4. Šis reglamentas netaikomas:

- a) išlaikymo prievolėms;
- b) santuokos arba panašaus ryšio sudarymui, pripažinimui negaliojančiu ir nutraukimui, taip pat separacijai;
- c) turto teisiniam režimui santuokos arba panašių santykių atveju;
- d) turto patikėjimui ar paveldėjimui;
- e) socialiniam draudimui;
- f) viešosioms bendro pobūdžio priemonėms sveikatos apsaugos srityje;
- g) priemonėms, kurių imamasi dėl asmens, tam asmeniui padarius baudžiamųjų nusikaltimų;
- h) sprendimams dėl teisės į prieglobstį ir imigracijos;
- i) priemonėms, kurių vienintelė paskirtis yra visuomenės saugumas.

5. [...]4[...] dalis, kiek tai susiję su joje nurodytais klausimais, nedaro poveikio asmens teisei veikti suaugusiojo atstovu.

Terminų apibrėžtys

1. Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

- 1) **suaugusysis** – asmuo nuo 18 metų amžiaus;
- 2) **priemonė** – bet kokia, kad ir kaip ji būtų vadinama, priemonė, kurios [...] **teismas** imasi [...] **suaugusiojo arba jo turto** apsaugai užtikrinti;
- 3) **atstovavimo įgaliojimai** – **suaugusiojo** pagal susitarimą arba vienašališką aktą **atstovui** suteikti įgaliojimai, kuriais **atstovas** naudojasi, kai tas **suaugęs asmuo** negali apginti savo interesų;
- [...]4) **patvirtinti atstovavimo įgaliojimai** – atstovavimo įgaliojimai, kurių atžvilgiu **teismas** **arba** kompetentinga institucija patvirtino, kad atstovas, kuriam suteikti šie įgaliojimai, gali jais naudotis;
- 5) **autentiškas dokumentas** – dokumentas **suaugusiojo** apsaugos klausimais, kuris valstybėje narėje buvo oficialiai parengtas arba įregistruotas kaip autentiškas dokumentas ir kurio autentiškumas:
 - a) yra susijęs su parašu ir autentiško dokumento turiniu ir
 - b) buvo nustatytas viešosios institucijos arba kitos institucijos, kurią tuo tikslu įgaliojo kilmės valstybė narė;

[...]

[...]

6[...]) kilmės valstybė narė – valstybė narė, kurioje buvo imtasi priemonės arba oficialiai parengtas autentiškas dokumentas;

7) atstovas – vienas ar daugiau fizinių ar juridinių asmenų, kuriuos paskyrė teismas arba suaugusysis, arba kurie pagal teisę yra įgalioti atstovauti suaugusiajam arba padėti⁹ jam ginti savo interesus;

[...]

[...]

[...] **8)** decentralizuota sistema – IT sistemų [...] **ir** sąveikių prieigos punktų tinklas, **kaip apibrėžta** [...] **Reglamento (ES) 2023/2844 2 straipsnio 3 punkte;**

[...]

9[...] Europos elektroninės prieigos punktas – **portalas**, [...] kaip apibrėžta [...] Reglamento **(ES) 2023/2844** 2 straipsnio **4** [...] punkte.

⁹ Tolesnėse diskusijose dėl likusių skyrių, visų pirma dėl VII skyriaus „Europos atstovavimo pažymėjimas“, bus atitinkamai apsvarstyti atstovo įgaliojimai, siekiant užtikrinti, kad priimant sprendimus nebūtų painiavos tarp atstovavimo ir pagalbos.

2. Šio reglamento tikslais terminas „teismas“ – tai bet kuri valstybės narės teisminė institucija ir visos kitos institucijos, kompetingos imtis priemonių, skirtų suaugusiojo arba jo turto apsaugai, arba kompetingos priimti sprendimą dėl priemonės, kurios buvo imtasi kitoje valstybėje narėje, pripažinimo arba nepripažinimo. Šio reglamento II ir III skyrių tikslais terminas „institucija“, vartojamas HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos II ir III skyriuose, taip pat reiškia teisma.

4 straipsnis

Nuorodos į HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvenciją

2000 m. sausio 13 d. HCCH Konvencija dėl tarptautinės suaugusiųjų apsaugos (toliau – HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencija), kai į ją daroma nuoroda šiame reglamente ir kuri yra pridėta prie šio reglamento, taikoma *mutatis mutandis*.

II skyrius JURISDIKCIJA

5 straipsnis

[...] **HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos jurisdikcijos taisyklių taikymas**

Pagal šio reglamento **6–7a** straipsnius jurisdikcija nustatoma vadovaujantis HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos II skyriumi.

6 straipsnis

Teismo pasirinkimas [...]

1. Nepaisant 5 straipsnio, jurisdikciją **imtis priemonių** turi kitos valstybės narės nei ta, kurioje yra suaugusiojo nuolatinė gyvenamoji vieta, [...] **teismai**, jeigu tenkinamos visos šios sąlygos:
 - a) suaugęs asmuo pasirinko tos valstybės narės [...] **teismą**, **tuo metu**, kai jis dar galėjo [...] **pasirinkti teismą**;
 - aa) **pasirinkimo metu teismas buvo pasirinktas pirmenybę teikiant valstybei narei:**
 - i) **kurios pilietis yra suaugusysis;**
 - ii) **kurioje yra suaugusiojo nuolatinė gyvenamoji vieta;**

iii) kurioje yra suaugusiajam artimo asmens, pasirengusio rūpintis suaugusiojo apsauga, nuolatinė gyvenamoji vieta, arba

iv) kurioje yra suaugusiojo turtas;

- b) naudojimasis jurisdikcija [...] **neprieštarauja** suaugusiojo interesams;
- c) valstybės narės [...] **teismai**, kurie turi jurisdikciją **pagal** HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos 5 [...], **6 ir** 8 straipsnius, savo jurisdikciją nepasinaudojo.

2.[...] [...]1[...] dalyje nurodytą [...] **teismo** pasirinkimą suaugęs asmuo išdėsto raštu ir pasirašo. Bet kuris elektroninėmis priemonėmis perduotas pranešimas, kuriame ilgam laikui užfiksuotas pasirinkimas, laikomas lygiaverčiu rašytiniam susitarimui.

3.[...] **Teismas** [...], kuris naudoja jurisdikciją [...] **pagal** [...]1[...] dalį, **prieš imdamasi priemonių, apie tai praneša suaugusiojo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės narės teismams** naudodamas [IV] [...] priede nustatytą formą. **Šis pranešimas pateikiamas tiesiogiai arba per** pagrindinę **tos** [...] valstybės narės instituciją, paskirtą pagal 18 straipsnį.

4. Laikoma, kad HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos 7, [...], 9, 10 ir **11** straipsniuose [...] pateiktos nuorodos į tos konvencijos 5 straipsnį taip pat apima nuorodą į šį straipsnį. **HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos 8 straipsnis taip pat apima nuorodą į šį straipsnį.** Tos konvencijos 10 straipsnio 4 dalyje numatyta informacija, kai taikytina, taip pat pateikiama [...] **teismui**, kuris pasinaudojo **savo** jurisdikcija pagal [...]1[...] dalį.

Neišimtinė jurisdikcija

Pagal šio reglamento 6 straipsnį [...] **teismams** suteikta jurisdikcija yra neišimtinė [...]. Visų pirma, [...] **teismams**, turintiems jurisdikciją pagal HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos 5 [...], 6 ir 8 straipsnius, **nedraudžiama ja pasinaudoti**, jei [...] **teismas**, kurį pasirinko suaugusysis, [...] **nėra** pasinaudojęs [...] **savo** jurisdikcija arba [...] **jei jis yra atsisakęs pasinaudoti** tokia jurisdikcija.

7a straipsnis

Šalutiniai klausimai

1. Jeigu proceso dėl paveldėjimo baigtis valstybės narės teisme priklauso nuo šalutinio klausimo, susijusio su atstovavimu suaugusiajam, išsprendimo, tos valstybės narės teismas gali išspręsti tą klausimą to proceso tikslais net ir tuo atveju, jei ta valstybė narė neturi jurisdikcijos pagal šį reglamentą.
2. Šalutinio klausimo išsprendimas pagal 1 dalį turi poveikį tik tame procese, kurio atžvilgiu jis buvo išspręstas.
3. Jeigu juridinio veiksmo, kurio imtasi ar kurio turi būti imtasi suaugusiojo vardu valstybės narės teisme vykstančiame procese dėl paveldėjimo, galiojimui reikalingas teismo leidimas ar patvirtinimas, tos valstybės narės teismas gali nuspręsti, ar leisti tokį juridinį veiksma arba jį patvirtinti net ir tuo atveju, jei jis neturi jurisdikcijos pagal šį reglamentą.
4. Teismas, kuris naudoja jurisdikcija pagal 1 ir 3 dalis, naudodamas [VIII] priede pateiktą formą, nedelsdamas apie tai praneša suaugusiojo nuolatinės gyvenamosios vietos valstybės narės teismams arba valstybės narės, kuri taikė priemonę, teismui, su sąlyga, kad jis žino apie tą priemonę¹⁰. Šis pranešimas pateikiamas tiesiogiai arba per pagrindinę tos valstybės narės instituciją, paskirtą pagal 18 straipsnį.

¹⁰ Nuoroda į priedus bus patikslinta, kai bus parengta galutinė teksto redakcija.

III skyrius

TAIKYTINA TEISĖ

8 straipsnis

Taikytinos teisės nustatymas

Tarpvalstybinei suaugusiųjų apsaugai taikytina teisė nustatoma pagal HCCH 2000 m. Suaugusiųjų apsaugos konvencijos III skyrių, nedarant poveikio šio reglamento 8a–8c straipsniams.

8a straipsnis

Valstybės, kuriose taikoma daugiau nei viena teisės sistema. Teisės kolizijos teritorijos atžvilgiu

1. Kai šiame reglamente nurodyta teisė yra valstybės, kuria sudaro keli teritoriniai vienetai, kurie turi savo teisės normas, taikomas klausimams, kuriuos reglamentuoja šis reglamentas, teisė, pagal tos valstybės vidaus kolizines normas nustatoma, kurio atitinkamo teritorinio vieneto teisės normas taikomos.
2. Jei tokių vidaus kolizinių normų nėra:
 - a) bet kuri nuoroda į nuolatinę gyvenamąją vietą toje valstybėje laikoma nuoroda į nuolatinę gyvenamąją vietą teritoriniame vienetė;
 - b) bet kuri nuoroda į tai, kad suaugusysis yra toje valstybėje, suprantama kaip nuoroda į tai, kad suaugusysis yra teritoriniame vienetė;
 - c) bet kuri nuoroda į tai, kad suaugusiojo turtas yra toje valstybėje, suprantama kaip nuoroda į tai, kad suaugusiojo turtas yra teritoriniame vienetė;

- d) bet kuri nuoroda į valstybę, kurios pilietis yra suaugusysis, suprantama kaip nuoroda į teritorinį vienetą, kuris nurodomas pagal tos valstybės teisės normas, arba, jei atitinkamų normų nėra, – į teritorinį vienetą, su kuriuo suaugusysis yra glaudžiausiai susijęs;
- e) bet kuri nuoroda į valstybę, kurios teismus pasirinko suaugusysis, suprantama kaip nuoroda į teritorinį vienetą, jei suaugusysis pasirinko to teritorinio vieneto teismus, arba nuoroda į teritorinį vienetą, su kuriuo suaugusysis yra glaudžiausiai susijęs, jeigu, pasirinkdamas valstybės teismus, suaugusysis nenurodė konkretaus tos valstybės teritorinio vieneto;
- f) bet kuri nuoroda į pagal aplinkybes glaudžiai susijusios valstybės teisę suprantama kaip nuoroda į pagal aplinkybes glaudžiai susijusio teritorinio vieneto teisę.

8b straipsnis

Valstybės, kuriose taikoma daugiau nei viena teisės sistema. Teisės kolizijos asmenų atžvilgiu

Valstybės, kurioje yra dvi ar daugiau teisės sistemų arba du ar daugiau normų rinkinių, taikomų skirtingų kategorijų asmenims dėl klausimų, kuriuos reglamentuoja šis reglamentas, atveju visos nuorodos į tokios valstybės teisę aiškinamos kaip nuorodos į teisės sistemą arba normų rinkinį, nustatytą pagal toje valstybėje galiojančias normas. Jei tokių taisyklių nėra, taikoma teisės sistema ar normų rinkinys, su kuriuo suaugusysis yra labiausiai susijęs.

8c straipsnis

Šio reglamento netaikymas vidaus teisės kolizijoms

Valstybė narė, kurią sudaro keli teritoriniai vienetai, kurie turi savo teisės normas, taikomas klausimams, kuriuos reglamentuoja šis reglamentas, šio reglamento neprivalo taikyti teisės kolizijoms, atsirandančioms tik tarp tokių vienetų.

IV skyrius

PRIEMONIŲ PRIPAŽINIMAS IR VYKDYMAS

1 SKIRSNIS

PRIEMONIŲ PRIPAŽINIMAS

9 straipsnis

Priemonės pripažinimas

1. Priemonė, kurios [...] imtasi valstybėje narėje, pripažįstama kitose valstybėse narėse nereikalaujant jokios specialios procedūros.
2. **Nedarant poveikio 1 daliai**, [...] visi suinteresuotieji asmenys, įskaitant suaugusįjį, kuriam priemonė daro poveikį, gali **kreiptis į** valstybės narės **teismą, kad jis priimtų sprendimą**, jog [...] **nėra pagrindo atsisakyti** pripažinti kitoje valstybėje narėje priimtą priemonę, [...] **kaip nurodyta 10 straipsnyje, arba sprendimą, kad turi būti atsisakyta pripažinti priemonę remiantis vienu iš šių pagrindų**.
3. Jeigu proceso [...] baigtis valstybės narės **teisme** priklauso nuo šalutinio klausimo, susijusio su [...] **priemonės** [...] **pripažinimu** arba [...] **jos nepripažinimu**, išsprendimo, [...] tas **teismas gali išspręsti tą klausimą**.
4. **2 arba 3 dalyje nurodytą procedūrą reglamentuoja valstybės narės, kurioje kreipiamasi dėl pripažinimo, teisė, nedarant poveikio 10 straipsniui ir 3 skirsniai**.

Atsisakymo pripažinti pagrindai

1. Pripažinti priemonę, kurios imtasi kitoje valstybėje narėje, [...] atsisakoma šiais atvejais:

[...]

[...] **a)** pripažinimas akivaizdžiai prieštarauja valstybės narės, kurioje [...] **kreipiamasi dėl** pripažinimo, viešajai tvarkai;

[...] **b)** priemonė yra nesuderinama su vėlesne priemone, kurios imamasi **kitoje valstybėje narėje arba** trečiojoje [...] **valstybėje**, kuri jurisdikciją turėtų pagal **šio reglamento** 5 arba [...] 6 straipsnį, jei vėlesnė priemonė atitinka [...] valstybėje narėje, **kurioje kreipiamasi dėl pripažinimo**, pripažinimui taikomus reikalavimus; **arba**

[...] **c)** nesilaikyta [...] **21** straipsnyje nustatytos procedūros.¹¹

2. Pripažinti priemonę, kurios imtasi kitoje valstybėje narėje, gali būti atsisakyta, jei priemonės buvo imtasi nesuteikus suaugusiajam galimybės būti išklausytam, išskyrus atvejus, kai tam buvo rimtų pagrindų, visu pirma atsižvelgiant į:

a) bylos skubumą;

b) tai, kad suaugusysis negalėjo pareikšti savo nuomonės.

¹¹ Šio straipsnio c punktas nėra galutinis. Dėl to, ar jis turės būti įtrauktas ir dėl jo formuluotės bus nuspręsta tolesnėse diskusijose dėl 21 straipsnio.

2 SKIRSNIS

PRIEMONIŲ VYKDYTINUMAS IR VYKDYMAS

11 straipsnis

Vykdytinumas [...]

Priemonė, kurios [...] imtasi valstybėje narėje, [...] kuri yra vykdytina toje valstybėje narėje, yra vykdytina kitoje valstybėje narėje, nereikalaujant jos paskelbti vykdytina.

12 straipsnis

Vykdymas

1. [...] **Priemonė, kurios imtasi valstybėje narėje, kuri yra vykdytina toje valstybėje narėje, turi būti vykdoma ir vykdančiojoje valstybėje narėje tokiomis pačiomis sąlygomis kaip ir vykdančiojoje valstybėje narėje.** Kitoje valstybėje narėje priimtų priemonių vykdymo procedūrą reglamentuoja vykdančiosios [...] valstybės narės teisė, **nedarant poveikio šio straipsnio [...] 2 daliai ir 3 skirsniai.**
2. **Priemonę vykdyti atsisakoma, jei nustatoma, kad yra vienas ar daugiau 10 straipsnyje nurodytų atsisakymo pripažinti pagrindų.** Vykdančiosios [...] valstybės narės [...] teisėje numatyti **atsisakymo vykdyti** arba vykdymo sustabdymo **pagrindai taip pat** taikomi, jeigu jie nėra nesuderinami su 10 straipsnyje nurodytais pagrindais.

3 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis

Peržiūros iš esmės draudimas

Jokiomis aplinkybėmis priemonė, [...] kurios buvo imtasi kitoje valstybėje narėje, negali būti peržiūrima iš esmės valstybėje narėje, kurioje kreipiamasi dėl pripažinimo arba prašoma priemonės vykdymo.

14 straipsnis

[...] Dokumentai, kurie turi būti pateikti dėl pripažinimo ir vykdymo

1. Asmuo, kuris [...] kreipiasi į kitos valstybės narės teismus arba vykdančiąsias institucijas dėl valstybėje narėje priimtų priemonės pripažinimo arba prašo ją vykdyti, turi pateikti:
 - a) priemonės kopiją, atitinkančią jos autentiškumo nustatymo sąlygas;
 - b) pagal 15 straipsnį išduotą liudijimą.
2. [...] Prireikus [...] gali būti reikalaujama, kad 1 dalyje nurodytas asmuo pagal 57a straipsnį pateiktų priemonės arba [...] liudijimo [...] turinio vertimą raštu arba transliteraciją.

15 straipsnis

Su priemonėmis susijęs liudijimas

[...] Kilmės **valstybės narės teismas** [...] asmenų, **kurie įrodo teisėtą interesą**, prašymu išduoda liudijimą naudodamas I priede nustatytą formą [...].

15a straipsnis

Teisinė pagalba

Teisinės pagalbos prašantis asmuo, kuris kilmės valstybėje narėje pasinaudojo visa arba daline teisine pagalba arba buvo atleistas nuo proceso išlaidų, turi teisę bet kurio proceso dėl priemonės pripažinimo ar vykdymo metu naudotis pagal valstybės narės, kurioje vyksta procesas, teisę nustatyta teisine pagalba arba būti atleistas nuo proceso išlaidų.

V skyrius

AUTENTIŠKI DOKUMENTAI

16 straipsnis

Autentiškų dokumentų priėmimas

1. Vienoje iš valstybių narių sudarytas autentiškas dokumentas kitoje valstybėje narėje turi tokią pačią įrodomąją galią kaip ir kilmės valstybėje narėje arba kuo panašesnę galią su sąlyga, kad tai akivaizdžiai neprieštarauja [...] valstybės narės, **kurioje jis yra pateikiamas,** viešajai tvarkai.
2. Pateiktas autentiškas dokumentas turi atitikti sąlygas, būtinas jo autentiškumui patvirtinti kilmės valstybėje narėje.

17 straipsnis

Su **autentiškais dokumentais** susijęs liudijimas

1. Asmuo, norintis panaudoti autentišką dokumentą kitoje valstybėje narėje, gali paprašyti [...] institucijos, kuri oficialiai parengė arba įregistravo autentišką dokumentą kilmės valstybėje narėje, [...] **išduoti liudijimą naudojant** II priede nurodytą formą [...].
2. **Prireikus gali būti reikalaujama, kad autentišką dokumentą naudojantis asmuo pagal 57a straipsnį pateiktų liudijimo turinio vertimą raštu arba transliteraciją.**

[...]